

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

35

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht: «Seks, drugs en telefoons in jeugdgevangenis»* (ingezonden 12 september 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 19 september 2013).

Vraag 1

Kent u het bericht: «Seks, drugs en telefoons in jeugdgevangenis»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat één van de daders, veroordeeld voor de dood van grensrechter Nieuwenhuizen die in jeugdgevangenis Teylingereind is gedetineerd, in het bezit is van drugs, een mobiele telefoon en een sleutel waarmee hij vrij door de instelling kan wandelen?

Antwoord 2

Het klopt dat de betrokken jeugdige in het bezit is geweest van een mobiele telefoon en drugs. Ik acht dat zeer kwalijk. Zoals ik bij verschillende gelegenheden² heb uiteengezet, is het bezit en gebruik van mobiele telefoons en drugs absoluut verboden in de JJI's. Maar zoals eerder aangegeven is zelfs met strenge controles (onder meer via kamer- en urinecontroles, inzet van drugshonden en van een zogenaamde *Mobifinder*) helaas niet uit te sluiten dat jeugdigen in de JJI's aan dergelijke verboden middelen komen. Thans wordt bezien hoe andere systemen kunnen worden ingezet om dit te voorkomen.

Dat betrokken jeugdige zich met behulp van een sleutel vrij door de inrichting kan bewegen, klopt niet. Een zogenaamde druppel is persoonsgebonden (op naam van een medewerker) en wordt bij vermissing direct gedeactiveerd. Bovendien geeft enkel een druppel geen vrije doorgang door de inrichting. Alleen de combinatie van een druppel, sleutels en het openen van deuren

¹ <http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3507381/2013/09/10/Seks-drugs-en-telefoons-in-jeugdgevangenis.dhtml>

² Kamerstukken II 2010/2011, 24 587, nr. 423 / Handelingen II 2012/2013, nr. 1475 / Handelingen II 2012/2013, nr. 1476 / Kamerstukken II 2012/2013, 24 587, nr. 489

door de Centrale Post maakt het bewegen tussen verschillende ruimten in een JJI mogelijk.

De druppel die in de uitzending van PowNews is getoond, betreft waarschijnlijk een druppel die in juni direct na verlies als vermist is opgegeven. Deze druppel is destijds direct geblokkeerd en was derhalve niet meer te gebruiken om toegang te krijgen tot ruimten in de inrichting.

Vraag 3

Klopt de bewering dat hij seks heeft gehad met (drie) bewaarders? Bent u bereid deze bewering te onderzoeken en indien de bewering klopt deze bewaarders per direct te ontslaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Naar aanleiding van de uitzending van PowNews heeft de directie van Teylingereind direct een intern onderzoek ingesteld naar het waarheidsgehalte van deze bewering. Voor zover nu bekend, is er geen enkele aanleiding om aan te nemen dat er sprake is (geweest) van seksueel contact tussen medewerkers en jeugdigen. Ik zie geen grond voor verder onderzoek.

Vraag 4

Hoe is het mogelijk dat deze crimineel al deze middelen tot zijn beschikking heeft in een jeugdgevangenis?

Antwoord 4

Hoewel het absoluut verboden is om over de genoemde middelen te beschikken in een inrichting zullen er altijd jeugdigen zijn die er in slagen om de intensieve controle en het toezicht op het gebruik en bezit van contrabande te omzeilen. Zoals ik reeds eerder heb aangegeven³, huisvesten de JJI's de zwaarste categorie probleemjongeren die geneigd zijn de regelgeving in de inrichting hieromtrent te overtreden, te meer daar hun levensstijl in de periode voorafgaand aan het verblijf in een jeugdinrichting zich veelal kenmerkte door zeer frequent gebruik van softdrugs. Bovenstaande neemt niet weg dat de inrichtingen continu alert zijn als het gaat om het tegengaan van verboden middelen en de verschillende controle-middelen met volharding blijven toepassen. Jeugdigen die de regels hieromtrent overtreden worden gesanctioneerd, onder meer door het intrekken van bijvoorbeeld verlof- en/of recreatiemogelijkheden.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de maximale duur van de jeugd detentie al belachelijk kort is en dat die korte gevangenisstraf dan ten minste als straf moet worden ervaren door jeugdige criminelen en niet zoals een medege-deteneerde aangeeft als een groot feest, nog net geen nieuwjaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik deel de mening niet dat de maximale duur van de jeugd detentie belachelijk kort is. Uiteraard moet jeugd detentie als straf worden ervaren. De bewering van een van de betrokken jeugdigen dat het «als een groot feest, nog net geen nieuwjaar» is, kwalificeer ik als «stoere praatjes». U kunt ervan verzekerd zijn dat jeugdigen een verblijf in een jeugdinrichting absoluut niet als een feest ervaren. Ik verwijs daarbij naar recent onderzoek naar de strafbeleving van jongeren in JJI's⁴.

Vraag 6

Kunt u aan de nabestaanden van grensrechter Nieuwenhuizen uitleggen dat de crimineel, die hun man en vader heeft doodgeschoten, volgens een getuige blijkbaar porno, een telefoon, hasj en een sleutel in zijn cel heeft (kortom eigenlijk alles wat niet mag) en zijn straf als een feestje beschouwt?

³ Kamerstukken II 2010/2011, 24 587, nr. 423 / Handelingen II 2012/2013, nr. 1475 / Handelingen II 2012/2013, nr. 1476 / Kamerstukken II 2012/2013, 24 587, nr. 489

⁴ Eichelsheim, V.I. & Laan, A.M. van der (2011). *Jongeren en vrijheidsbeneming: een studie naar de wijze waarop jongeren in Justitiële Jeugdinrichtingen omgaan met vrijheidsbeneming*. Meppel: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 300.

Antwoord 6

Ik vind het zeer betreurenswaardig dat nabestaanden met dergelijke beeldmateriaal worden geconfronteerd. De betreffende jeugdige is direct door de directie van Teylingereind geconfronteerd met de ernst van zijn gedrag, onafhankelijk van het waarheidsgehalte van zijn beweringen en die van de anderen in het filmpje. Hij is direct in afzondering van zijn groepsgeleden geplaatst.

Vraag 7

Welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat jeugddetentie als een straf wordt ervaren en niet als een soort nieuwjaarsfeest?

Antwoord 7

Zoals gezegd wordt het verblijf in een jeugdinrichting zeker niet als een feest ervaren. Stoere beweringen van enkele jeugdigen doen daar niets aan af. De beleving van vrijheidsbeneming verschilt natuurlijk per individuele jeugdige. Dit kan worden toegeschreven aan factoren zoals persoonlijke kenmerken van de jeugdige en de detentiesituatie. Ook het verwachtingspatroon over het verblijf in een JJI kan per individu verschillen.

Vraag 8

Bent u bereid de maximale duur van de jeugddetentie te verlengen zoals in het oorspronkelijke wetsvoorstel adolescentenstrafrecht was geregeld voordat die verlenging is teruggedraaid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nee, ik ben daar niet toe bereid. Ik breng in herinnering dat het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht waarin de maximale duur van de jeugddetentie expliciet op twee jaar is gelaten, in juni met grote meerderheid van stemmen is aanvaard door de Tweede Kamer. Bij de behandeling van het wetsvoorstel⁵ heb ik toegezegd de maximale duur van de jeugddetentie expliciet mee te nemen in de geplande wetsevaluatie over vijf jaar.

Vraag 9

Bent u bereid om elke bezoeker en gedetineerde, maar ook elk personeelslid te fouilleren wanneer zij de inrichting binnengaan om zo uit te sluiten dat dit soort middelen de jeugdgevangenis binnenkomen? Zo nee, waarom niet? Welke maatregelen gaat u dan wel nemen om ervoor te zorgen dat dit soort middelen nooit meer een jeugdinrichting binnen komen?

Antwoord 9

Artikel 34 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen bepaalt dat de directeur van de inrichting bevoegd is om gedetineerde jeugdigen te onderzoeken aan lichaam en kleding bij binnenkomst of bij het verlaten van de inrichting, voorafgaand aan en na afloop van bezoek, dan wel indien dit anderszins noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of veiligheid in de inrichting. Standaard in plaats van incidenteel en steekproefsgewijs visiteren van jeugdigen na bezoek en verlof stuit met regelmaat op kritiek van onder meer de Inspectie Veiligheid en Justitie en de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming.

Wat betreft personeel en bezoek, dienen zij zich bij binnenkomst van de inrichting «piepvrij» door de detectiepoort te bewegen en worden tassen op een lopende band door een scanner gecontroleerd op verboden middelen. Op de invoer van privételefoons geldt in alle JJI's een verbod. Deze dienen te worden opgeborgen in een kluis bij binnenkomst van de inrichting. Extra maatregelen zijn mijns inziens niet nodig. Zoals ik in het antwoord op vraag 4 heb toegelicht, zijn risico's helaas niet volledig uit te sluiten. Door toepassing van bovenstaande regelgeving wordt de invoer van verboden middelen zoveel mogelijk geminimaliseerd. Ik heb de sectordirectie JJI van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) nadrukkelijk verzocht hier blijvend alert op te zijn.

⁵ Handelingen II 2012/2013, nr. 89, item 4

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Van der Steur, Van der Burg (beiden VVD) en Van Toorenburg (CDA) ingezonden 12 september 2013 (vraagnummer 2013Z17229).